

BULETIN INFORMATIV
AL CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE
DIN MOLDOVA // E-NEWSLETTER | Iunie 2025

Congresul Autorităților Locale din Moldova

PENTRU O DESCENTRALIZARE ȘI AUTONIMIE LOCALĂ REALĂ!

www.calm.md

SOLUȚII ALTERNATIVE DE SANITAȚIE ÎN LOCALITĂȚI, TRANSFERURI PENTRU SALARIZAREA ANGAJAȚILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI ALTE DECIZII CE VIZEAZĂ ACTIVITATEA APL AU FOST APROBATE DE GUVERN!

La ședința Guvernului din 5 iunie au fost aprobate o serie de proiecte de hotărâre ce vizează activitatea administrației publice locale de nivelul I.

Un proiect de hotărâre creează premise pentru utilizarea soluțiilor alternative de sanitație în localitățile rurale, instituțiile educaționale, sociale și gospodăriile individuale.

[Vezi mai mult >>>](#)

CALM ATRAGE ATENȚIA ASUPRA UNOR BLOCAJE LEGALE SISTEMICE LA ÎNCASAREA PLĂȚILOR LA BUGETELE LOCALE DIN FOLOSINȚA TERENURILOR UAT

Urmare a modificărilor operate prin Legea nr. 59/2025 (elaborată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, fără a consulta normele vizate cu CALM) au fost introduse norme legale care practic au paralizat mecanismul de stabilire și încasare a plăților de arendă și redevența pentru superficia legală la bugetul public, inclusiv bugetele locale.

Astfel, prin Legea nr. 59/2025, intrată în vigoare la 01.04.2025, au fost operate modificări în Codul civil (art. 1308) și în Legea nr. 1125/2002 privind punerea în aplicare a Codului civil (Art. 29).

Prin noile reglementări vizate, s-a stabilit că superficiarul (titularul care deținea un bun privat înregistrat pe teren proprietate publică la 01.03.2019) este obligat să achite redevența anuală pentru superficia legală – egală cu cel puțin valoarea de piață a terenului conform raportului de evaluare, ceea ce constituie un blocaj sistemic, pentru că este pur și simplu absurd că plătești anual pentru folosirea terenului proprietate publică o plată egală (sau mai mare) cu valoarea de piață a terenului.

[Vezi mai mult >>>](#)

CALM A FOST AUZIT: APL VA AVEA MAI MULTĂ CLARITATE ȘI DISCREȚIE LA APROBAREA ȘI ADMINISTRAREA PLĂȚILOR PENTRU SERVICIUL PUBLIC DE SALUBRIZARE

La inițiativa președintei Comisiei Parlamentare administrație publică și dezvoltare regională, deputatei Larisa Voloh, la 11 iunie curent a fost organizată în sediul Parlamentului R. Moldova o ședință pentru a pune în discuții proiectul de lege privind serviciul public de salubritate, care se află la etapa finală de examinare în procedura legislativă.

CALM a fost reprezentat de vicepreședinta Violeta Crudu, primară a comunei Cruzești, municipiul Chișinău și Igor Cristal, expert juridic. La discuții au mai participat Grigore Stratulat, secretar de stat și Liliana Belecciu, dr. în drept, ei fiind și coautori ai proiectului de lege, precum și alte persoane interesate.

[Vezi mai mult >>>](#)

CALM A PARTICIPAT LA ȘEDINȚA GUVERNULUI: AUTORITĂȚILE LOCALE VOR DECIDE MODUL DE APLICARE A TAXEI PE SALUBRIZARE ȘI PRIMELE CAZURI DE AMALGAMARE VOLUNTARĂ TOT MAI APROAPE DE FINALITATE!

În cadrul ședinței Guvernului din 18 iunie, directorul executiv al CALM, Viorel Furdui, a mulțumit Ministrei Finanțelor, Victoria Belous, pentru deschidere și cooperare în vederea soluționării problemelor APL. „ După discuții destul de lungi, dar productive, am găsit o soluție în cazul taxei pentru salubritate. Astfel, oferim APL să aleagă un instrument – fie pe proprietate, fie pe persoanele înregistrate. Până acum, APL se confruntau cu mai multe neclarități în gestionarea acestei taxe.”

În altă ordine de idei, Viorel Furdui a atras atenția asupra deciziei Guvernului de a aproba modificări la legislația din domeniul organizării administrativ-teritoriale care permite primelor două grupuri de localități din R. Moldova (orașul Leova și satele Sîrma, Tochile-Răducani și Sărata-Răzeși, iar al doilea grup include satul Călinești, comuna Chetriș și satul Hîncești din raionul Fălești) de a se amalgama voluntar.

[Vezi mai mult >>>](#)

CALM SALUTĂ CREAREA PARCULUI DE TEHNOLOGII AVANSATE „MOLDOVA HITECH PARK”, DAR ATRAGE ATENȚIA ASUPRA UNOR RISCURI NECESAR DE ELIMINAT!

Inițiativa legislativă de creare a Parcului de Tehnologii avansate „Moldova HiTech Park” a fost salută de CALM. În ședința Guvernului din 18 iunie, solicitarea directorului executiv al CALM, Viorel Furdui, a fost ca asemenea proiecte să poată fi construite și în alte localități ale R. Moldova. „Este o idee extraordinară pe care o susținem. Rugămintea noastră, în baza Adresării pe care am expediat-o Guvernului, este să atrageți atenția la riscurile create de unitățile de cazare, blocarea căilor de acces în capitală etc.”

Totodată, Viorel Furdui a atras atenția că Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a acceptat mai multe propuneri enunțate de CALM care nu se regăsesc în varianta finală a inițiativei legislative. „În aceste condiții, solicitarea noastră este să se țină cont pe platforma parlamentară de riscurile expuse de CALM. „

Premierul a dat asigurări că Guvernul va avea grijă ca infrastructura acestui parc de tehnologii să nu afecteze APL și cetățenii.

[Vezi mai mult >>>](#)

ACTIVITATEA PRIMARILOR ȘI MECANISMELE DE DEZVOLTARE A COMUNITĂȚILOR!

Mai multe proiecte de hotărâre ce vizează activitatea administrației publice locale au fost aprobate zilele trecute de Guvern. Despre instrumentele care ajută autoritățile publice locale să dezvolte comunitățile, dar și cele care ar trebui să fie implementate pentru a spori acest proces, mai ales la această etapă, când suntem pe cale de a deveni membri ai UE, discutăm în cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM”. Protagonistii ediției sunt: primarul orașului Călărași, vicepreședintele CALM, Victor Ambroci; primarul comunei Gangura, Ialoveni, vicepreședintele CALM, Marcel Bobeica; primara satului Scoreni, Strășeni, Svetlana Tăbăcari; primara satului Vișniovca, raionul Cantemir, Olga Pac; primarul comunei Ciorești, Nisporeni, Valeriu Guțu; primarul comunei Ciuciuleni, Hâncești, Gheorghe Grigoraș; primarul orașului Anenii Noi, Alexandr Mațarin și primarul orașului Căușeni, Alexandru Donțu.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

DORINȚA DE SCHIMBARE, CURAJUL ȘI DETERMINAREA - TRĂSĂTURI CARACTERISTICE FEMEILOR PRIMARE!

În cadrul acestei emisiuni vă invităm să cunoașteți șase femei primare care sunt la început de cale. Unele au experiență de muncă peste hotare, altele în administrația publică locală sau în învățământ. Toate însă au determinarea de a moderniza infrastructura, de a crea servicii mai bune pentru cetățeni și astfel speră că îi vor motiva să revină acasă măcar pe o parte dintre cei care au plecat din localitățile noastre. Cum au trecut acești aproape doi ani de mandat pentru alesele locale și în ce măsură reușesc să realizeze ceea ce și-au propus aflăm în cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM”. Protagonistele ediției sunt: primara comunei Trușeni, municipiul Chișinău, Viorica Beregoi; primara satului Alexandru Ioan Cuza, Cahul, Vera Dobrioglo; primara satului Șamalia, Cantemir, Luminița Sanduleac; primara satului Moșana, Dondușeni, Rita Casico; primara satului Stolniceni, Edineț, Svetlana Vîjiilă și primara satului Iordanovca, Basarabeasca, Viorica Scobioală.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

VLADIMIR BOLEA: „VOR FI FINANȚATE TOATE PROIECTELE ELIGIBILE PE CARE LE-AU APLICAT CELE 579 PRIMĂRII LA PROGRAMUL „EUROPA ESTE APROAPE”!

La CALM cu Vladimir Bolea – un dialog deschis, cu propuneri și soluții concrete la problemele APL!

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, în cooperare cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), a organizat la 18 iunie evenimentul „La CALM cu Vladimir Bolea”. Cei peste 130 de participanți au abordat împreună cu Ministrul Vladimir Bolea și toți secretarii de stat din cadrul MIDR o multitudine de subiecte ce vizează activitatea autorităților publice locale.

Aleșii locali au salutat lansarea Programului „Europa este aproape”, menționând că în premieră pentru R. Moldova se creează premise pentru ca infrastructura din fiecare localitate să poată fi reabilitată într-un mod responsabil și strategic.

[Vezi mai mult >>>](#)

22 DE LOCALITĂȚI ÎȘI PROPUN SĂ DEVINĂ MAI INCLUSIVE

Promovarea implicării femeilor în procesele decizionale, o guvernare locală incluzivă și receptivă la nevoile tuturor cetățenilor, dar și o societate în care femeile, alături de bărbați, sunt promotoare ale schimbărilor în comunitățile lor – acestea sunt obiectivele parteneriatului multianual dintre Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) și UN Women Moldova.

În cadrul unei noi inițiative comune **„Leadership feminin pentru o guvernare sensibilă la gen” finanțate de Uniunea Europeană și Elveția**, pe 20 iunie a avut loc primul atelier de planificare strategică **„Eficiența APL prin prisma integrării egalității de gen în politicile publice locale”**. Reprezentanții și reprezentantele ai/ale celor 22 de localități rurale și urbane își propun ca până în anul 2027 comunitățile lor să devină mai sigure, mai prietenoase și mai incluzive.

Evenimentul a fost organizat ca parte a Inițiativei „Leadership feminin pentru o guvernare sensibilă la gen”, dezvoltată în parteneriat cu CALM, desfășurată în cadrul a două proiecte implementate de către UN Women Moldova: proiectul EVOLVE4GE, finanțat de Uniunea Europeană și proiectul „Femeile pentru Pace și Prosperitate, finanțat de către Biroul de Cooperare al Elveției.

[Vezi mai mult >>>](#)

PRIMARII DESPRE DEZVOLTAREA R. MOLDOVA „SUPORTUL UNIUNII EUROPENE ESTE SINGURA ȘANSĂ PE CARE O AVEM”

O mie și una de probleme au fost discutate la întâlnirea primarilor cu conducerea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR). Viceprim-ministrul, Ministrul Vladimir Bolea, le-a comunicat aleșilor locali că vor fi finanțate toate proiectele eligibile pe care le-au aplicat cele 579 de primării la Programul „Europa este aproape”. În cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM” aflăm care sunt preocupările aleșilor locali prezentate Viceprim-ministrului, în ce măsură localitățile noastre se dezvoltă și de ce ar mai fi nevoie pentru ca satele și orașele noastre să devină asemeni celor din Uniunea Europeană. Protagonistii ediției sunt vicepreședinta CALM, primara municipiului Strășeni, Valentina Casian; primarul comunei Vărzărești, Nisporeni, Gheorghe Agheorghiesei; primarul satului Negureni, Telenești, Ion Popa; primara satului Hîrbovăț, Anenii Noi, Rodica Croitoru; primarul satului Puhăceni, Anenii Noi, Veaceslav Plămădeală; primarul satului Meșeni, Rezina, Efim Mardari; primarul satului Sofia, Drochia, Veaceslav Magaleas și primarul satului Rogojeni, Șoldănești, Ruslan Groza.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

ROLUL PLANIFICĂRII STRATEGICE INTEGRATE ÎN PROCESUL DE DEZVOLTARE A COMUNITĂȚILOR – SUBIECT DE STUDIU PENTRU APL

Reprezentantele și reprezentanții administrației publice a 22 de localități, parte a Inițiativei „*Leadership feminin pentru o guvernare sensibilă la gen*” și-au consolidat cunoștințele în domeniul eficienței și integrării dimensiunii de gen în procesele decizionale, în cadrul atelierului „*Rolul planificării strategice integrate în procesul de dezvoltare a comunităților*”.

Participantele și participanții, sub îndrumarea formatoarei Victoria Matveev, au lucrat în grup și au identificat elementele definitorii ale unei comunități și modalitățile de mobilizare a resurselor în vederea dezvoltării acesteia.

Accentul a fost pus pe resursa umană care, unită, indiferent dacă se află acasă sau peste hotare, poate spori gradul de bunăstare al unei comunități.

Atelierul s-a desfășurat la 25 iunie și a fost organizat în cadrul inițiativei „*Leadership feminin, pentru o guvernare sensibilă la gen*”, dezvoltată în parteneriat cu CALM, și se desfășoară sub egida a două proiecte implementate de UN Women Moldova: EVOLVE4GE, finanțat de Uniunea Europeană și „*Femeile pentru Pace și Prosperitate*”, finanțat de Biroul de Cooperare al Elveției

[Vezi mai mult >>>](#)

PRIMARI AI LOCALITĂȚILOR DIN MUNICIPIULUI CHIȘINĂU – UNII LA ÎNCEPUT DE CALE, ALȚII CU DOUĂ SAU CHIAIAR TREI DECENII DE EXPERIENȚĂ

În componența municipiului Chișinău intră 34 de localități. În această zonă centrală a R. Moldova se fac cele mai multe investiții și aici migrează o bună parte a populației. Unii primari din aceste localități sunt la început de cale, alții au câte patru sau chiar opt mandate. Despre viziunile de dezvoltare a suburbiilor, dar și despre experiența acestor oameni care au obținut încrederea cetățenilor din comunitățile lor este emisiunea „La Înălțime cu CALM”. Protagonistii ediției sunt primara comunei Budești, președinta de onoare a Rețelei Femeilor CALM, Nina Costiuc; primarul orașului Cricova, Victor Slobozianu; primara satului Colonița, Angela Zaporozhan și primarul comunei Ciorescu, Ion Scripnic.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

GUVERNAREA PARTICIPATIVĂ – PREMISĂ PENTRU DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR

Reprezentanți și reprezentante ai/ale administrației publice locale au participat la atelierul nr. 3 „*Guvernarea participativă – premisă pentru dezvoltarea comunitară.*” Evenimentul s-a desfășurat la sediul Un Women Moldova, în cadrul inițiativei „**Leadership feminin pentru o guvernare sensibilă la gen**” – un program susținut financiar de Uniunea Europeană și Elveția și dezvoltat de UN Women Moldova în parteneriat cu CALM.

Printre subiectele scoase în evidență de formatoarea Victoria Matveev au fost importanța participării comunității în toate etapele unei activități, dar și formele de participare cetățenească. „*Identificând problemele în comun cu cetățenii/=ele, planificând, implementând, monitorizând și evaluând împreună procesele și rezultatele vom asigura rezultatul scontat, care va avea un impact durabil și care va genera noi inițiative*”, a subliniat experta CALM.

Evenimentul a fost organizat la 30 iunie, în cadrul inițiativei „Leadership feminin, pentru o guvernare sensibilă la gen”, dezvoltată în parteneriat cu CALM, și se desfășoară sub egida a două proiecte implementate de UN Women Moldova: EVOLVE4GE, finanțat de Uniunea Europeană și „Femeile pentru Pace și Prosperitate”, finanțat de Biroul de Cooperare al Elveției.

[Vezi mai mult >>>](#)